

**Besøkscenter
våtmark**

Myra
- et supersystem

Myra - et supersystem

Tidligere kalte man myrer for “ubrukelig” og “vassjuk” jord. Nå kaller vi myrene for naturens supersystem. Myra er rasteplass for fugler på trekk og den har mange sjeldne og spesialiserte dyr og planter. For oss mennesker gjør den oss en stor tjeneste, både som karbonlager og flomdemper.

Mye myr i Norge

Vårt kalde, nordlige klima legger til rette for myr dannelse og Norge er et av landene i verden med mest myr. Vi har også nesten alle de 50 torvmoseartene som finnes i Europa. Myrer er åpne våtmarksområder hvor det vokser tykke lag med mose, sammen med gress, lyng og busker. I en myr går nedbrytingen så sakte at det skjer en opphopning av delvis omdannet materiale, det vi kaller torv.

Hvorfor er myra viktig?

Myra lagrer enorme mengder karbon. Når torva tas ut og eksponeres for luft, binder oksygenet seg til karbonet, og fører til store CO₂-utslipp. Torvmosene fungerer også som svamper som gjør at myra kan lagre mye nedbørsvann og dermed fungere som naturlig flomdemper. I tillegg bremser myra avrenning av flomvannet og renser det for partikler og forurensning. Myrer har et rikt og spesielt biologisk mangfold. En lang rekke planter og dyr er avhengige av myra som levested.

Hva truer myra?

Myrene har i lang tid blitt grøftet og drenert for å legge til rette for landbruk, skogplanting, veier og utbygging. Det hentes også opp store mengder torv til bruk som hagejord. I Norge er allerede en tredjedel av myrene ødelagt. Det dyrkes opp areal tilsvarende 700 fotballbaner årlig. Bare 6% av norske myrer er vernet. Noen av disse har Ramsar-status. Norge har forpliktet seg gjennom en internasjonal avtale, Ramsar-konvensjonen, til å ta vare på noen av våre viktigste våtmarksområder, deriblant myr.

Hvordan kan du hjelpe?

Bruk torvfrei hagejord i egen hage, og spør på hagesentre om de kan selge dette. Engasjer deg i å ta vare på lokale myrer. Delta på kartlegging av myrer og artsregistrering i myr. Støtt organisasjoner som arbeider for å verne myrene vi har igjen. Bli en myrambassadør og fortell andre om myras viktige tjenester og hvordan de kan bli med og hjelpe.

Torvmoseøyenstikker

Foto: Peter Mulligan

Trane

Torvmoser finnes det mye av i myrene. De vokser i toppen og dør sakte i bunnen. Over tid blir dette til torv.

Foto: Bernd Haynold

Myrflangre

Myrplanten soldogg er kjøttetende. Her har den fanget et insekt.

Besøkssentre våtmark

Besøkssentre våtmark er besøks- og informasjonssentre som er autorisert av Miljødirektoratet. Vår oppgave er å formidle kunnskap om natur og våtmark til voksne og barn. I Norge finnes det seks autoriserte besøkssentre våtmark. Velkommen!

Besøkssenter våtmark Ilene

Semslinna 8, 3125 Tønsberg
Telefon 33 37 10 00
www.ilene.no

Besøkssenter våtmark Jæren

Henrik Ibsens gate 59, 4021 Stavanger
Telefon 51 52 88 11
www.bvj.no

Besøkssenter våtmark Lista

Fyrveien 70, 4563 Borhaug
Telefon 906 12 688
www.listafyr.no

Besøkssenter våtmark Nordre Øyeren

Leniseveien 24, 1900 Fetsund
Telefon 63 88 75 50
www.mia.no/besokssentervatmark

Besøkssenter våtmark Oslo

Avdeling Lilløyplassen, Fornebu
Avdeling Østensjøvannet, Oslo
Telefon 40 61 64 67
www.facebook.com/vatmark

Besøkssenter våtmark Ørlandet

Boks 401, 7129 Brekstad
Telefon 471 70 454
www.orlandetkultursenter.no/natur